

Turniej pretendentów – Londyn 2013 szczęśliwy dla Carlsena!

- Marcin Maciąga

Norweg Magnus Carlsen wygrał w Londynie turniej pretendentów i na jesieni zmierzy się z broniącym tytułu i niepokonanym od 2007 roku Hindusem Viswanathanem Anandem.

Między 14 marca a 1 kwietnia 2013 r. w Londynie odbywał się turniej pretendentów z niebagatelną pulą nagród 510 tysięcy Euro. W turnieju wziął udział Magnus Carlsen (2872 punktów Elo), Vladimir Kramnik (2810), Levon Aronian (2809), Teimour Radjabov (2793), Alexander Grischuk (2764), Vassily Ivanchuk (2757), Peter Svidler (2747) oraz Boris Gelfand (2740). Turniej rozegrano systemem kołowym w dwóch turach po 7 partii granych tempem 120 min na 40 pos. plus 60 min na kolejne 20 pos. plus 15 min na dokończenie partii z dodaniem 30 s po wykonaniu posunięcia.

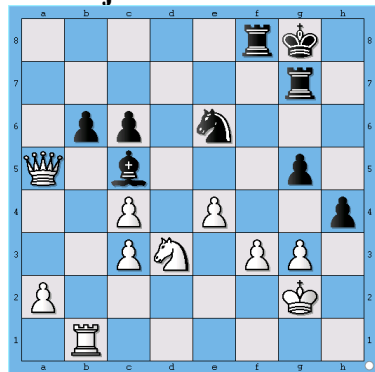
Runda 1

W pierwszej inauguracyjnej rundzie spotkali się ze sobą: Aronian i Carlsen, Gelfand i Radjabov, Ivanchuk i Grischuk oraz Svidler i Kramnik. Zawodnicy grali zachowawczo i wszystkie partie zakończyły się remisami.

Runda 2

Po bezbarwnej i remisowej pierwszej rundzie w drugiej padają dwa rezultatywne wyniki. Aronian pokonuje Gelfanda, zaś Radjabov „szczęśliwie” wygrywa z Ivanchukiem.

T. Radjabov – V. Ivanchuk

33.Wb6

Wypuszcza dużą przewagę. Należało odejść hetmanem na a4.

33...Gb6

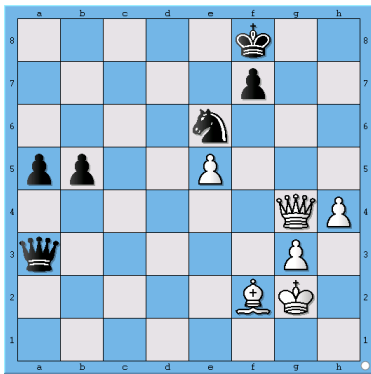
Niespodziewanie do forsownego remisu prowadziło 33...g4! 34.f4 h3 35.Kh1 Wd8.

34.Hb6 hg3 1-0

Runda 3

Turniej nabiera tempa i w rundzie trzeciej padają już trzy rezultatywne wyniki. Carlsen wygrywa z Gelfandem, Svidler z Radjabovem, zaś Aronian z Ivanchukiem.

B. Gelfand – M. Carlsen

Najwięcej szans na remis dawało 40.Hh5 Hc1 41.Hh8 Ke7 42.Hf6 Ke8 43.Hh8 Sf8 44.e6! (przy hetmanie na c3 białe grają Hh8-f6-d6). Problem Gelfanda polegał na tym, że on próbował grać w tej końcówce na wygraną, a powinien był zacząć myśleć jak ją zremisować.

40.h5 Hc1 41.He4 b4 42.Ge3 Hc7 43.Ha8 Kg7 44.h6 Kh7 45.He4 Kg8 46.Ha8 Hd8 47.Hd8

Prowadzi to od razu do przegranej dla białych końcówki. Hetmany należało zachować grając 47.Hc6 z przykładowymi wariantami: 47...Hd3 48.He8 Sf8 49.e6, czy też 47...b3 48.Gc1 b2? 49.Gb2 Hd2 50.Kf1 Hb2 51.He8 Sf8 52.h7.

47...Sd8 48.Kf3 a4 49.Ke4 Sc6 50.Gc1 Sa5 51.Gd2 b3 52.Kd3 Sc4 53.Gc3 a3 54.g4 Kh7 55.g5 Kg6 56.Gd4 b2 57.Kc2 Sd2 0-1

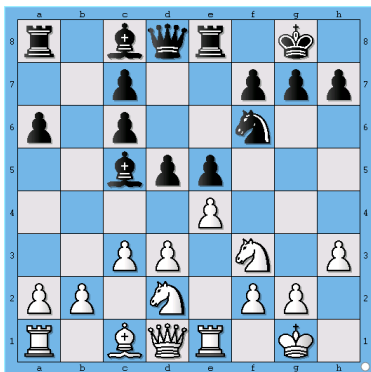
Runda 4

W rundzie czwartej wygrywa jedynie Carlsen w partii z Grischukiem, dzięki czemu Norweg zrównuje się ilością punktów z dotychczasowym liderem Aronianem. Pozostałe partie, tj. Gelfand – Ivanchuk, Aronian – Svidler, Radjabov – Kramnik kończą się remisami.

Carlsen – Grischuk

Partia hiszpańska C65

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Gb5 Sf6 4.d3 Gc5 5.c3 O-O 6.O-O d6 7.h3 a6 8.Gc6 bc6 9.We1 We8 10.Sbd2 d5

Posunięcie 10...d5?! w połączeniu z wcześniej zagrany 7...a6 (Anand, Karjakin, czy Kramnik w swoich partiach preferowali 7...Se7) 8.Gc6 bc6 wygląda na niepoprawną dla czarnych kontynuację.

11.ed5 Hd5 12.Sb3 Gf8 13.c4 Hd6 14.Ge3 Sd7 15.d4 e4 16.Sfd2 a5 17.a4 f5 18.c5 Hg6

Zagrane z zamiarem przejawienia większej aktywności na skrzydle królewskim po Sd7-f6, f5-f4 w powiązaniu z Gc8:h3. Możliwy był jeszcze plan związany z nie wpuszczeniem białego skoczka na c4, chociaż po 18...He6 19.Wc1 Ga6 20.Sa5 Gd3 21.Sdc4 z planem b2-b3 i Sc4-b2-c4 czarne nie miały pełnej rekompensaty za oddanego pionka.

19.Sc4 Sf6 20.Gf4

Po 20.Se5 We5 21.de5 Sd5 czarne mają pełną rekompensatę za oddaną jakość.

20...Sd5 21.Hd2 Ge6 22.Sba5 Web8

Ostatnią szansą dla czarnych było 22...Sf4 23.Hf4 Hf6 z dalszym g7-g5.

23.Se5 Hf6 24.Gh2 Wa5 25.Ha5 Wb2 26.Wab1 Wa2 27.Ha6

Ruch hetmanem na pole a6 z zamiarem We1-e2 wygląda zdrowiej od teoretycznie silniejszego komputerowego wariantu 27.Wb8 e3 28.fe3 Hg5 29.g3 Se3 30.Ha8, w którym po „drodże” trzeba wykonać nienaturalne posunięcie g2-g3.

27...e3 28.fe3 Hg5 29.We2 Se3 30.Sf3 Hg6 31.Wa2 Ga2 32.Wb2 Gc4 33.Ha5 Gd5 34.He1 f4 35.Gf4 Sc2 36.Hf2 Gf3 37.Wc2 1-0

Runda 5

Wszystkie partie kończą się remisami, tj. Grischuk – Radjabov, Svidler – Gelfand, Ivanchuk – Carlsen, Kramnik – Aronian.

Runda 6

Aronian po wygranej z Radjabovem oraz Carlsen po wygranej ze Svidlerem powiększają swoją przewagę do półtora punktu nad pozostałymi rywalami. Partie Grischuk – Gelfand i Kramnik – Ivanchuk kończą się remisami.

Runda 7

Partie Carlsen – Radjabov, Aronian – Grischuk, Gelfand – Kramnik, Ivanchuk – Svidler kończą się remisami. Sytuacja na półmetku przedstawia się następująco: 1-2. Carlsen, Aronian 5 pkt., 3. Svidler 3,5 pkt (1 zwycięstwo), 4. Kramnik 3,5 pkt (0), 5. Radjabov 3 pkt. (1), 6. Grischuk 3 pkt. (0), 7-8. Ivanchuk, Gelfand 2,5 pkt. W tym momencie wydaje się, że walka o pierwsze miejsce rozegra się już tylko między Carlsenem i Aronianem, którzy zachowują półtorapunktową przewagę nad Svidlerem i Kramnikiem.

Runda 8

Swoje pierwsze zwycięstwo w turnieju odnosi Kramnik w partii ze Svidlerem, Grischuk z Ivanchukiem oraz Gelfand z Radjabovem. W najciekawiej zapowiadającej się partii Carlsen – Aronian pada remis.

Kramnik – Svidler

Obrona Grunfelda D85

1.d4 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 d5 4.cd5 Sd5 5.e4 Sc3 6.bc3 Gg7 7.Sf3 c5 8.Ge3 Ha5 9.Hd2 Sc6 10.Wc1 cd4 11.cd4 Hd2 12.Kd2 O-O 13.d5 Wd8 14.Kc2

Biały król zmierza na bezpieczne pole b3. Częściej jednak znajduje on schronienie w centrum np. 14.Ke1 Se5 15.Se5 Ge5 16.f4 Gd6 17.Kf2, czy też 14...Sa5 15.Gg5 Gd7 16.Gd3 Wdc8 17.Ke2.

14...Se5

Avrukh, autor dwóch bestsellerów szachowych nt. repertuaru debiutowego dla białych po 1.d4 oraz dla czarnych w obronie Grunfelda, rekomenduje dla czarnych 14...Sa5 15.Gg5 Kf8 (na myśl przychodzą jeszcze takie posunięcia jak 15...f6, 15...f5, czy też 15...Gd7 16.Ge7 We8 17.Gb4 Wac8 18.Kb1 Wc1 19.Kc1 Sc4 20.Gc4 We4) 16.Gf4 Gg4. Coś w tym musi być skoro w bazie szachowej

<http://www.chesslive.de> są 23 partie zawodników z rankingiem około 2400 punktów Elo (najczęściej zakończone remisem) po odejściu skoczkiem na a5 i nie ma ani jednej po odejściu skoczkiem na e5.

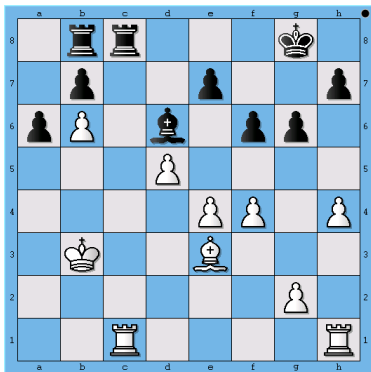
15.Se5 Ge5 16.Gc4 Gd7 17.f4 Gd6 18.Kb3 f6

Prowadzi już do bardzo trudnej dla czarnych pozycji. Być może należało spróbować jeszcze 18...b5 z aktywną grą czarnych na skrzydle hetmańskim oraz kilka posunięć wcześniej 16...e6 17.Gg5 ed5.

19.a4 Wdc8 20.h4 Wab8

Po 20...h5 21.g3 (z planem Ge3-d4 i e4-e5) 21...Gc5 22.Gc5 Wc5 23.Gb5 Wc1 24.Wc1 Wc8 25.Wc8 Gc8 26.Ge8 Kg7 27.Kc4 z planem e4-e5 pozycja czarnych jest na pograniczu przegranej. 20...Wab8 jest nielepszym posunięciem, ale przynajmniej stwarza groźbę b7-b5 lub Gd7:a4 Kb3:a4 Wc8:c4 Wc1:c4 i dopiero wtedy b7-b5.

21.Gb5 Gb5 22.ab5 a6 23.b6

23...Kf7

Pozycja czarnych jest już najprawdopodobniej przegrana z uwagi na plan g2-g3, Ge3-d4 i e4-e5 ewentualnie g2-g4-g5:f6. Z praktycznego punktu widzenia można było jeszcze spróbować 23...Wc1 24.Wc1 Kf7 ponieważ analogiczny plan do tego z partii 25.h5 (silniejsze jest 25.g4 z dalszym g4-g5:f6) 25...gh5 26.Wh1 Wg8 27.Wh5 Wg3 28.Wh7 Kg6 29.Wh3 Gf4 prowadzi do wygranej dla czarnych końcówki.

24.h5 Wc1 25.hg6 Kg6

Przygrywa również 25...hg6 26.Gc1 Kg7 27.e5 fe5 28.Gb2 Wh8 29.fe5 Wh1 30.ed6 Kf7 31.d7.

26.Gc1 Wg8 27.g4 h6 28.Wh5 Kf7 29.e5 Gc5 30.e6 Kf8 31.Wh4 Kg7 32.f5 Wd8 33.Gh6 Kg8 34.Kc4 Gb6 35.g5 Gf2 36.Wg4 Kh7 37.gf6 ef6 38.e7 Wc8+ 39.Kb3 Gc5 40.Wc4 1-0

Runda 9

Pierwsze zwycięstwo odnosi Ivanchuk w partii z Radjabovem. Z kolei Aronian doznaje pierwszej porażki z Gelfandem, dzięki czemu Carlsen po ciekawej partii zakończonej remisem z Kramnikiem obejmuje po raz pierwszy w tym turnieju samodzielne prowadzenie. Sytuacja turniejowa po 9 rundach przedstawia się następująco: 1. Carlsen 6 pkt., 2. Aronian 5,5 pkt., 3. Kramnik 5 pkt., 4. Gelfand 4,5 pkt. (2 zwycięstwa), 5. Grischuk 4,5 pkt. (1), 6. Svidler 4 pkt., 7. Ivanchuk 3,5 pkt., 8. Radjabov 3 pkt.

Kramnik – Carlsen

Partia katalońska E06

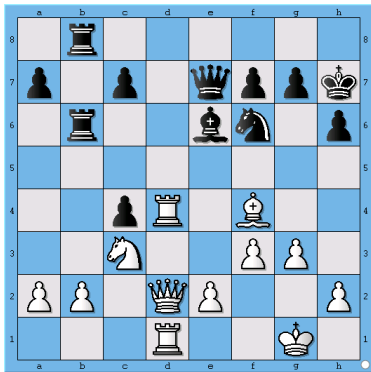
1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.g3 d5 4.Gg2 Ge7 5.Sf3 O-O 6.O-O dc4 7.Se5 Sc6

Po 7...c5 8.dc5 Gc5 9.Sc3 białe dostają przyjemną do gry pozycję z tzw. gońcem katalońskim na g2. Po „odkryciu” 7...Sc6 białymi zaczęto częściej grywać 7.Hc2 (być może dokładniejsze jest nawet 7.Ha4 na wypadek b7-b5 po Hd1-c2) 7...a6 8.Hc4 (popularne jest również 8.a4) 8...b5 9.Hc2 Gb7 10.Gg5 tak jak w partii Ivanchuk – Grischuk w rundzie pierwszej lub 10.Gd2 jak w partii Carlsen – Aronian w rundzie ósmej tego turnieju.

8.Gc6 bc6 9.Sc6 He8 10.Se7 He7 11.Hc2 e5 12.Wd1

12.de He5 13.Hc4 Ge6! 14.Hd3 Wad8 15.He3 Hh5 16.f3 Gc4! 17.Sc3 Wfe8 18.Hf2 Sd5 z równą grą.

12...Wb8 13.Sc3 h6 14.de5 He5 15.Gf4 He7 16.Wd4 Ge6 17.Wad1 Wb6 18.Hd2 Kh7 19.f3 Wfb8

20.He3

Interesującym planem było 20.Sa4 Wb4 21.Hc2 Kg8 22.Gc1 Sd7 23.Sc3 z dalszym Kg1-e2 i e2-e4.

20...Wb2 21.Wc4 W2b7

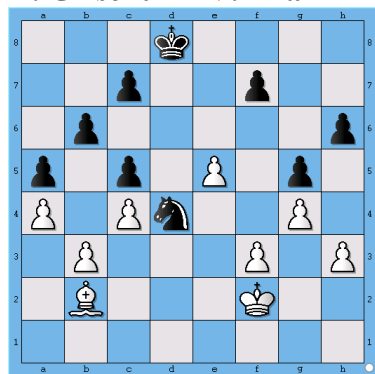
21...W8b7?! 22.Wa4 W2b6 23.Wa5 z groźbą Sa4-c5.

22.Wa4 We8 23.Wa7 Wa7 24.Ha7 Hb4 25.Ge5 Sd5 26.Sd5 Gd5 27.Hc7 Hc4 28.a3
 Więcej szans na wygraną dawało białym 28.Kf2 Hc7 29.Gc7 Ga2 (29...Gc4!?) 30.g4.
 28...f6 29.Hc4 Gc4 30.Gc3 We2 31.Wd4 Gb5 32.Gb4 We3 33.Kf2 We2 34.Kg1 We3 35.f4 We2
 36.Wd6 Wc2 37.g4 Gc6 38.Gd2 Gf3 39.h3 Wa2 40.Gb4 Wg2 41.Kf1 Wh2 1/2-1/2

Runda 10

Carlsen po zwycięstwie nad Gelfandem umacnia się na pierwszym miejscu choć jego rywale Aronian i Kramnik również wygrywają swoje partie, odpowiednio z Ivanchukiem i Grischukiem.

A. Grischuk – V. Kramnik

30.Gd4

Końcówka pionowa jest przegrana dla białych, podczas gdy po 30.Ke3, to czarne były w tarapatkach, np. 30...Sb3 31.e6! Ke7 (31...fe6? 32.Gg7) 32.ef7 Kf7 33.Ge5 c6 34.Gc7 b5 35.ab5 cb5 36.cb5 Ke6 37.b6 Kd7 38.f4 a4 39.f5 a3 40.Ge5 Kc6 41.Kd3 oraz 30...Se6 31.Ke4 Ke7 32.Gc1 Sd4 33.f4 Sb3 34.Ge3 f6 35.Kf5 Kf7 36.fg5 fg5 37.e6 Ke7 38.Kg6.

30...cd4 31.Ke2 Kd7 32.Kd3 c5 33.Ke4 Ke6 34.f4 gf4 35.Kf4 d3 36. Ke3 Ke5 37.Kd3 Kf4 38.Ke2 Kg3 39.Ke3 Kh3 40.Kf4 Kh4 41.Kf5 Kg3 0-1

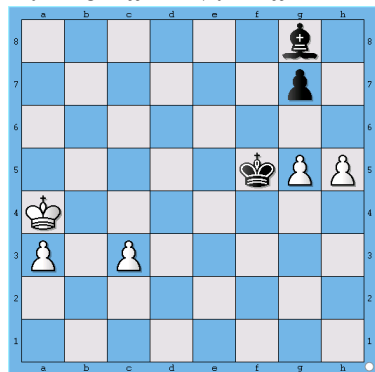
Runda 11

Carlsen remisuje z Grischukiem, Aronian przegrywa ze Svidlerem, zaś Kramnik odnosi cenne zwycięstwo nad Radjabovem. Na trzy rundy przed końcem turnieju kolejność jest następująca: 1. Carlsen 7,5 pkt., 2. Kramnik 7 pkt., 3. Aronian 6,5 pkt., 4. Svidler 5,5 pkt., 5. Gelfand 5 pkt., 6. Grischuk 5 pkt., 7. Ivanchuk 4 pkt., 8. Radjabov 3,5 pkt.

Runda 12

Dotychczasowy lider Carlsen przegrywa z Ivanchukiem (pierwsza przegrana Norwega w tym turnieju) natomiast Kramnik wygrywa szczęśliwie z Aronianem. Na dwie rundy przed końcem turnieju samodzielne prowadzenie w turnieju obejmuje były mistrz świata Kramnik.

L. Aronian – V. Kramnik

50.g6

Partia najprawdopodobniej zakończyłaby się remisem po 50.h6 g6 51.Kb5 Kg5 52.a4 Kh6 53.a5 g5 54.a6 g4 55.a7 Gd5 56.c4 Ga8 57.c5.

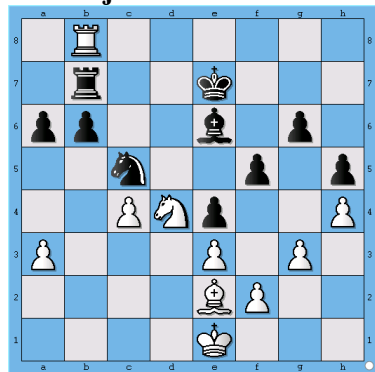
50...Kg5 51. Kb5 Kh5 52.a4 Kg6 53.a5 Kf6 54.a6 Gd5 55.c4 Ga8 56.Kb6 Ke5 57.Kc7 g5

57...Kd4? 58.Kd6! Kc4 (58...g5? 59.c5 z wygraną białych) 59.Ke5 z remisem.
58.Kb8 Ge4 59.Kc7 g4 60.a7 g3 61.c5 Ga8 62.Kb8 Gc6 0-1

Runda 13

Kramnik remisuje z Gelfandem. Carlsen dzięki szczęśliwemu zwycięstwu nad Radjabovem zrównuje się ilością punktów z Kramnikiem. Jednak przed ostatnią rundą to Norweg jest w nieco lepszej sytuacji od Rosjanina bowiem przy równej ilości punktów o kolejności miejsc w turnieju decyduje większa liczba odniesionych zwycięstw. Carlsen ma ich 5, Kramnik tylko 4.

T. Radjabov – M. Carlsen

Radjabov wiedział, że jeśli Carlsen chce wygrać turniej, to koniecznie musi wygrać partię z nim (w tym momencie było już wiadomo, że partia Kramnik – Gelfand zakończy się remisem). Niespodziewanie dla wszystkich zawodników z rankingiem 2793 zaczyna grać białymi „na wygraną”. Najpierw niepotrzebnie wymienia wieże grając 48.Wb7 (po odejściu wieży czarne nie miały żadnego aktywnego planu gry), potem wykonuje kontrowersyjne posunięcie 64.a4, by w kulminacyjnym momencie wykonać przegrywające posunięcie 83.Sa5. Jedyнным usprawiedliwieniem gry Radjabova jest fakt, że on w tym turnieju częściej popełniał tego kalibru błędy przez co nie przez przypadek zajął ostatnie miejsce.

48.Wb7 Sb7 49.Kd2 Kd6 50.Kc3 Gf7 51.Sb3 Ke5 52.Gf1 a5 53.Ge2 Ge6 54.Gf1 Gd7 55.Ge2 Ga4 56.Sd4 Sc5 57.Kb2 Ge8 58.Kc3 Gf7 59.Sc6 Kd6 60.Sd4 Sd7 61.Sb5 Kc5 62.Sd4 Se5 63.Sb3 Kc6 64.a4 Kd7 65.Sd4 Kd6 66.Sb5 Kc5 67.Sd4 Ge8 68.Sb3 Kd6 69.c5 Kc7 70.Kd4 Sc6 71.Kc3 Se7 72.cb6 Kb6 73.Sd2 Ga4 74.Sc4 Ka6 75.Sa3 Kb7 76.Sc4 Ka6 77.Sa3 Ka7 78.Kd4 Sc6 79.Kc5 Se5 80.Sc4 Sd3 81.Kd4 Sc1 82.Gf1 Gb5 83.Sa5 Gf1 84.Sc6 Kb6 85.Se7 Sd3 86.Sg6 Kc7 87.Se7 Gh3 88.Sd5 Kd6 89.Sf6 Gg4 0-1

Runda 14

W ostatniej rundzie sensacyjnych porażek doznają liderzy. Carlsen przegrywa ze Svidlerem zaś Kramnik doznaje pierwszej, ale brzemienniejszej w skutkach porażki z Ivanchukiem. Wyniki partii z ostatniej rundy nie mają już wpływu na końcową kolejność zawodników. Zwycięzcą turnieju pretendentów zostaje Norweg Magnus Carlsen, który na jesieni zmierzy się z niepokonanym od 2007 r. Hindusem Viswanathanem Anandem.

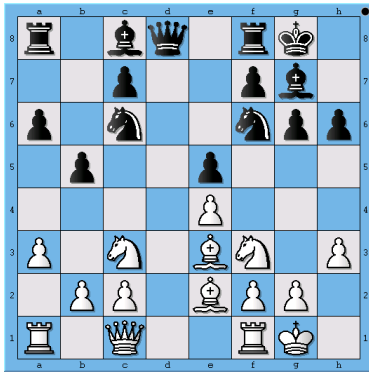
Ivanchuk – Kramnik

Obrona Pirca B08

1.d4 d6 2.e4 Sf6 3.Sc3 g6

W ostatniej partii Kramnik potrzebował zwycięstwa przy założeniu, że Carlsen co najwyżej zremisuje ze Svidlerem. Zapewne nawet nie brał pod uwagę możliwości, że Norweg grając białym kolorem może przegrać partię. Bo gdyby wiedział, to zapewne wybrałby solidniejszy debiut, tak jak czynił to do tej pory nie ponosząc przy tym żadnej porażki.

4.Sf3 Gg7 5.Ge2 O-O 6.O-O a6 7.h3 Sc6 8.Gg5 b5 9.a3 h6 10.Ge3 e5 11.de5 de5 12.Hc1

12...Kh7

Po 12...Sd4 Ivanchuk musiałby podjąć trudną decyzję ponieważ zdobycie pionka po 13.Gh6 Gb7 14.Gg7 Kg7 15.Wd1 c5 16.He3 He7 17.Wd2 niczego konkretnego białym nie daje, z kolei 13.Wd1 Se2 14.Se2 He7 15.Sg3 Gb7 (15...Kh7 16.c4) 16.Gh6 Se4 17.Gg7 Kg7 (17...Sg3? 18.Hh6) 18.Se4 Ge4 19.He3 prowadzi do równej końcówki.

13.Gc5 We8 14.Wd1 Gd7 15.b4 Hc8 16.He3 Sd8 17.a4 ba4 18.Sa4 Se6 19.Gc4 Sh5 20.Sc3 Shf4 21.Sd5 Gb5 22.Gb3 Gc6 23.Wa5

Dużą przewagę utrzymywały białe również po 23.Se7 We7 (23...Hb7 24.Sc6 Hc6 25.Gd5) 24.Ge7 Sg2 25.Kg2 Sf4 26.Kg1 Hh3 27.Sg5 hg5 28.Hh3 Sh3 29.Kf1 Ge4 30.Wd8.

23...Hb7 24.g3 Sh3 25.Kg2 Shg5 26.Wh1 Kg8 27.Sg5 Sg5 28.f3 Gd5 29.Gd5 c6 30.Gc4 Hc8 31.Hb3 h5 32.Ge3 Se6 33.Wha1 h4 34.gh4 Hd8 35.Wa6 Wc8 36.Wh1 Wc7 37.Ge6 We6 38.b5 Wb7

Po 38...cb5 39.We6 fe6 40.He6 Kf8 41.Wa1 pozycja czarnych jest przegrana.

39.b6 c5 40.Wb1 Gf8 41.Hd5 Hb8 42.Wba1 Wd6 43.Wa8 Wd5 44.Wb8 Wb8 45.ed5 Gd6 46.Wa6 Wb7 47.Kf1 1-0

Lp.	Imię i nazwisko	Elo	Fed.	1	2	3	4	5	6	7	8	Pkt.	Zw.
1.	Magnus Carlsen	2872	NOR	1 0	½ ½	1 0	½ ½	1 1	1 ½	½ 0	½ 1	8½	5
2.	Vladimir Kramnik	2810	RUS	½ ½	1 0	½ 1	½ 1	½ ½	½ 1	½ 0	½ 1	8½	4
3.	Peter Svidler	2747	RUS	0 1	½ 0	1 0	½ 1	½ ½	½ ½	½ 1	1 ½	8	4
4.	Levon Aronian	2809	ARM	½ ½	½ 0	½ 0	1 0	½ ½	1 1	1 1	8	5	
5.	Boris Gelfand	2740	ISR	0 0	½ ½	½ ½	0 1	1 0	½ ½	½ ½	½ 1	6½	2
6.	Alexander Grischuk	2764	RUS	0 ½	½ 0	½ ½	½ ½	½ ½	1 0	½ 1	½ ½	6½	1
7.	Vassily Ivanchuk	2757	UKR	½ 1	½ 1	½ 0	0 0	½ ½	½ 0	1 0	0 1	6	3
8.	Teimour Radjabov	2793	AZE	½ 0	½ 0	0 ½	0 0	½ 0	½ ½	1 0	1 0	4	1

